

απόψεις

Η παύση του αξιόποινου, σε εξόφληση αδικημάτων φοροδιαφυγής

Ενώσω η δημόσια συζήτηση για το επικείμενο φορολογικό νομοσχέδιο έχει ενταθεί, το φως της δημοσιότητας είδαν προτάσεις για τη ρύθμιση των σχέσεων διοικητικής επιβολής φόρων και προστίμων και ποινικής απαξίας. Υπό συζήτηση φαίνεται ότι τίθεται η δυνατότητα παύσης-άρσης του αξιόποινου των αδικημάτων της φοροδιαφυγής, σε περίπτωση ολικής εξόφλησης των διοικητικά βεβαιωμένων φόρων και προστίμων.

Η φοροδιαφυγή συνιστά οικονομικό έγκλημα και έτσι η ποινική της απαξία συνιστάται στη με παράνομο τρόπο απόλαυση οικονομικών ωφελημάτων σε βάρος του ελληνικού δημοσίου. Συνιστά μάλιστα επιβαρυντική περίπτωση ποινικής απαξίας καθώς το έγκλημα της φοροδιαφυγής αποστερεί από τους λοιπούς συμπολίτες, τους αναγκαίους για τη διατήρηση της κρατικής δομής και για την κοινωνική αναδιανομή, οικονομικούς πόρους. Έτσι, τα εγκλήματα της φοροδιαφυγής δεν στρέφονται μόνο ενάντια στο κράτος, αλλά εντέλει και ενάντια στο σύνολο των μελών της κοινωνίας μας.

Καθώς, όμως, η φοροδιαφυγή συνιστά απεχθές μεν αλλά πάντως οικονομικού χαρακτήρα έγκλημα, η τυχόν αποκατάσταση της βλάβης που προήλθε από τη διάπραξη της έχει αντίστοιχα οικονομικό χαρακτήρα. Έτσι, σε περίπτωση που ο φοροδιαφεύγων καταβάλει το σύνολο των καταλογισθέντων διοικητικά και σε βάρος του φόρων και προστίμων, αποκαθιστά καταρχήν την προκληθείσα από την παράνομη συμπεριφορά του βλάβη. Και μάλιστα, αποκαθιστά πλήρως την οικονομική αυτή βλάβη, καθώς αυτός καλείται να καταβάλει όχι μόνο τον φόρο που παράνομα απέφυγε να πληρώσει, αλλά επιπρόσθετα καταβάλλει και το κόστος του χρήματος που αντιστοιχούσε στο χρόνο της παράνομης αυτής ιδιοποίησης καθώς και το ποσό του προβλεπόμενου για την απαξιωτική αυτή συμπεριφορά διοικητικού προστίμου.

Με την από μέρους του φοροδιαφεύγοντος πλήρη εξόφληση όχι μόνο του οφειλόμενου φόρου, αλλά επιπρόσθετα και των αναλογούντων σε αυτόν προσαυξήσεων και προστίμων θεμελιώνεται στο λοιπό κοινωνικό σύνολο η πεποίθηση περί απαξίας της φοροδιαφυγής, αφού αυτή «κοστίζει» ακριβά και πάντως έστω στο διοικητικό επίπεδο δεν παραμένει ατιμώρητη. Με τον τρόπο αυτόν, η επιβολή διοικητικών κυρώσεων λειτουργεί και αποτρεπτικά για το υπόλοιπο κοινωνικό σύνολο και ως προς τη διάπραξη αδικημάτων φοροδιαφυγής.

Κατά συνέπεια, η από τον φοροδιαφεύγοντα πλήρης εξόφληση των διοικητικά καταλογισθέντων κύριων και πρόσθετων φόρων και προστίμων αφενός αποκαθιστά την οικονομική ζημιά του δημοσίου και αφετέρου δρα διδακτικά για το λοιπό κοινωνικό σύνολο, αυξάνοντας τον βαθμό της φορολογικής του συμμόρφωσης. Επιπρόσθετα, η εξόφληση αυξάνει τον βαθμό της ασφάλειας δικαίου και της εμπιστοσύνης των πολιτών στη δράση της κρατικής εξουσίας, καθώς δημιουργείται η πεποίθηση ότι η φοροδιαφυγή είναι ακριβή και μη συμφέρουσα, αφού το κράτος έχει ικανά αντανakλαστικά να την εντοπίζει, να την τιμωρεί και να την αποτρέπει.

Για όλους αυτούς τους λόγους, μάλλον ήρθε η ώρα να επανεξετάσουμε τον συσχετισμό μεταξύ φορολογικών καταλογισμών και ποινικής τους απαξίας, σε περίπτωση πλήρους εξόφλησης. Η παράλληλη συνέχιση της ποινικής δίωξης σε περίπτωση πλήρους εξόφλησης του διοικητικού καταλογισμού και μάλιστα συχνά χωρίς καν να έχει διαγνωστεί από τα αρμόδια φορολογικά (διοικητικά) δικαστήρια ούτε το νόμω ούτε το ουσία βάσιμο του φορολογικού καταλογισμού δεν φαίνεται να εξυπηρετεί πλέον το δημόσιο συμφέρον. Είναι προφανές ότι η πλήρης εξόφληση του φορολογικού καταλογισμού δεν πρέπει να εμποδίζει τον βαρυνόμενο με αυτόν να ασκεί τον ατομικό του δικαίωμα για παροχή έννομης προστασίας στα διοικητικά (φορολογικά) δικαστήρια και να επιδιώκει τη διαγραφή των καταλογισθέντων σε βάρος του και εξοφληθέντων από αυτόν φορολογικών βαρών.

Ανακεφαλαιωτικά, λοιπόν, η δημόσια συζήτηση για την παύση του αξιόποινου σε περίπτωση πλήρους εξόφλησης καταλογισμών λόγω φοροδιαφυγής, με την παράλληλη δυνατότητα του βαρυνόμενου που εξοφλεί να συνεχίσει τη δικαστική διερεύνηση της νομικής και ουσιαστικής νομιμότητας του καταλογισμού του στα διοικητικά δικαστήρια, έχει ιδιαίτερο ενδιαφέρον.

Ασπασία Μάλλιου